

NAJDŁUŻSZY JAWNY FESTIWAL KULTURY NIEZALEŻNEJ w CZASACH PRL

Notatki z kalendarza Przemysław Maksymiuka Wiceprezesa Towarzystwa Miłośników Podlasia 1987-1989.

15 października 1987 r.

Lato, jesień, zima, wiosna – do wolności droga prosta.

- *Mamy zarejestrowany nowy statut TMP [Towarzystwa Miłośników Podlasia]. Czerwoni czepiali się, że w projekcie statutu brakuje zapisów dotyczących odwoływania władz i rozwiązania Towarzystwa. Cele nie wzbudzają podejrzeń i w obecnym brzmieniu [statutu] da się pod nie podciągnąć to co trzeba.*

Zaczęło się na wiosnę walnym zebraniem w siedzibie Archiwum. Druki deklaracji [członkowskich TMP] od UGM [Urszuli Głowackiej-Maksymiuk], zapisali się m. in.: Kasia Kubik, Czarek [Każmierczak], Dorota Czyżewska, Edzio [Kopówka], Staszek Adamczuk, [Tadeusz] Krawczak, Staszek Jastrzębski (gość od Edka – ciekawe połączenie rewolucjonisty z formalistą, czyli ktoś koga nam trzeba). UGM złożyła rezygnację z funkcji – wynik wyborów nowych władz zgodny z planem. [W skład zarządu TMP weszli: Witold Okniński – Prezes, Przemysław Maksymiuk – Wiceprezes, Stanisław Jastrzębski – Sekretarz, Grzegorz Welik, Franciszek Gryciuk, Tadeusz Krawczak, Stanisław Adamczuk. Po rezygnacji Franciszka Gryciuka i Stanisława Adamczuka Zarząd uzupełniony został o Edwarda Kopówkę i Henryka Kaczorowskiego].

- *Wystąpiliśmy o dotację. Póki się nie wystraszą będą płacić. Na start wystarczy wrześnieowy zastrzyk. [Pomoc materialna udzielona przez emigrację polityczną siedleckiej opozycji podczas specjalnie zorganizowanej w tym celu wizyty w Paryżu wiceprezesa TMP Przemysław Maksymiuka i Katarzyny Kubik].*

- *Będzie wniosek do władz miasta o zmianę nazwy osiedla Warszawska na Osiedle im. Gen. Ignacego Prądzyńskiego. Pokonał Ruskich pod Iganiami więc nie wiadomo czy się odważą na takiego patrona. Test na twardogłowie.*

14 listopada 1987 r.

- *Rajd autokarowy Szlakami Unitów, b. udany, $\frac{3}{4}$ autokaru wypełnili członkowie PTTK. O unitach podlaskich usłyszeli pierwszy raz w życiu. Przewodnikiem był Grzegorz Welik. Udział brał M. [Marek] Biały. PTTK zwróciło się do Grzeška z prośbą o opracowanie tras „unickich”. Informacje podane podczas rajdu pochodziły głównie z wydanej w USA i przemyczonej do PRL książki ks. Pruszkowskiego „Męczeństwo Unii św. na Podlasiu”.*

26 listopada 1987 r.

- *Koncert Ewy Dębickiej. Wiersze Miłosza, Pokory, Bogusławskiej. Pełna sala, dziewczyny płakały. W. im. G. P. [Wydawnictwo im. Grzegorza Przemyska] wydać ma kasetę. W zimowym „M” [Metrum nr 4] ukaże się recenzja.*

8 stycznia 1988 r.

- *Wykład Wojciecha Wróblewskiego JA UW [Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego] „Kasztelania liwska w świetle najnowszych badań archeologicznych”. Było razem 8 osób, prawie cały zarząd [TMP] oraz 2 osoby nie należące do TMP. Bardzo ciekawe slajdy.*

19 stycznia 1988 r.

- W ChSS [Chrześcijańskim Stowarzyszeniu Społecznym] wisi plakat o Konwickim, a tymczasem Prezes [Siedleckiego Oddziału ChSS] bawi na kongresie reżimowego PRON [Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego] w Warszawie.

20 stycznia 1988 r.

- Prezes wrócił – plakat zniknął. ChSS zgadza się na projekcje video, daje salę i telewizor, zastrzega jednak, że nie odpowiada za treści.

25 stycznia 1988 r.

- Dzwonił red. Organu KW PZPR „Tygodnika Siedleckiego” [Tomasz] Skrzykowski w sprawie wywiadu z Tadeuszem Konwickim. Wywiad ukaże się owszem ale nie w żadnym organie tylko w niezależnym „Metrum”.

26 stycznia 1988 r.

- Spotkanie z Konwickim - przywiózł go Dobek [Dobiesław Rzemieniewski], ponad 120 osób, dwugodzinne spotkanie prowadzone w formie pytań i odpowiedzi. Duża część wypowiedzi Konwickiego poświęcona była twórczości filmowej. Na Sali „cała” opozycja i paru ubolców, w tym Krzysztof Łach. Dyrektor Muzeum [Okręgowego w Siedlcach] Zofia Więckowska na widok SB i o zgrozo po odmowie skorzystania przez nich z szatni, gdy usłyszała „przyszliśmy zobaczyć co się tu będzie działo”, wpadła w panikę mówiąc: „w co ja się dałam wrobić” chodziło o udostępnienie sali, jak się okazało, nieznanemu jej Konwickiemu.

27 stycznia 1988 r.

- Zofia Więckowska na telefoniczną prośbę o udostępnienie sali na wieczór „Szczapy z płonącego korzenia” [poetki Aliny „Marty” Fedorowicz oficer Armii Krajowej i stowarzyszenia Wolność i Niezawisłość na region podlaski] odpowiedziała pytaniem: „Czy to będzie po linii i na bazie?”. Po naleganiach zgodziła się udzielić odpowiedzi następnego dnia [gdy] spyta się dyrektora WKiSz UW [Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Siedlcach] „bo nie chce się narażać”.

- Obecnie mamy na koncie 700 tys. zł, a dotacji dostaliśmy 200 tys. [W roku 1988 przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 53 tys. zł].

30 stycznia 1988 r.

- Krótka notka jednozdaniowa w „Tygodniku Siedleckim” w dziale informacji gminnych o Tadeuszu Konwickim.

- Prelekcja dr Urszuli Głowackiej- Maksymiuk „Mecenat ks. Aleksandry Ogińskiej”.

5 lutego 1988 r.

- Szantaż. „Niech Pani syn zaprzestanie działalności. Zaprosili tego, takiego Konwickiego. On jest na takiej, eeee emigracji wewnętrznej”. Z tymi słowami sam szef WUSW pofatygowal się osobiście wręczyć paszport mojej mamie. Być może aby mieć pretekst do takiej ostrzegawczej rozmowy przyspieszył jego wydanie. Trzeba podziękować Konwickiemu za przyspieszenie wydania paszportu.

11 lutego 1988 r.

- Czwartek to „dzień wewnętrzny” w siedleckim Urzędzie Kontroli Publikacji i Widowisk. Cenzurują samych siebie?

12 lutego 1988 r.

- *Przeciek: jesteśmy pod lupa Wydziału Społeczno-Administracyjnego UW [Urzędu Wojewódzkiego].*
- *Przyznano nam dotację: 650 tys. zł. Tyle ile chcieliśmy. Na razie nie mamy tego nawet na papierze.*
- *ChSS chce zgodę (kogo?) na projekcje. Projekcje zamknięte mogą odbywać się przecież bez niczyjej zgody.*

13 lutego 1988 r.

- *Paszkwil na Konwickiego autorstwa obrażonego [za odmowę udzielenia wywiadu] dziennikarza organu Komitetu Wojewódzkiego PZPR Tomasza Skrzymowskiego – żenujący i niedorzeczny. [Pojawiły się] odgłosy oburzenia ze strony środowisk inteligentniejszych: „Wstyd, że mieszkamy w takim mieście”.*

17 lutego 1988 r.

Zakaz rozklejanie plakatów na spotkanie z poetką Aliną „Martą” Fedorowicz [oficer Armii Krajowej i stowarzyszenia Wolność i Niezawisłość (WiN) na region podlaski]. Cenzura nie dała zgody na kolportaż jak to miała dotychczas w zwyczaju automatycznie ze zgodą na druk – kompletne zaskoczenie w Introdruku. Wyślemy zatem zaproszenie do TVP, a plakaty rozkolportujemy jak na „WiN” przystało po partyzancku.

19 lutego 1988 r.

- *Telewizyjny Kurier Województw emituje zaproszenie TMP na spotkanie z Fedorowicz. Co na to siedlecka cenzura? Przecież ta emisja to też kolportaż tyle że skuteczniejszy niż rozklejenie kilkudziesięciu plakatów.*
- *Niedźwiadek [wydawane w Warszawie międzyuczelniane podziemne Pismo Studentów i Absolwentów „Grizzly”] wyraża chęć opisanie mojej działalności.*

22 lutego 1988 r.

- *Wieczór autorski „Szczapy z płonącego korzenia” tym razem coś jednocześnie dla i o opozycji niepodległościowej.*
- *Zofia Więckowska zapowiedziała, że TMP będzie musiało płacić za salę w Muzeum.*
- *Telewizyjny Kurier Województw wyemitował wzmiankę o TMP ale wyciął wszystkie moje wypowiedzi o Unitach i Konwickim.*

23 lutego 1988 r.

Posiedzenie Zarządu. Kogo właściwie ten Krawczak nam podesłał? Nad twardogłowymi mamy jednak przewagę [w głosowaniach], robimy swoje. Prezes w porządku [Witold Okniński] stwierdził tylko, że jeśli nam przeszkadza to może podać się do dymisji. Chce być PREZESEM.

24 lutego 1988 r.

Po raz kolejny zapowiedziano kontrolę w TMP.

8 marca 1988 r.

Plakat TMP gotowy. Bardzo dobry. Parafraza herbu Siedlec. Na żółtym tle (apli) czarny rysunek tuszem Mirka Andrzejewskiego. [Znanego w Siedlcach opozycjonisty oraz autora rysunków satyrycznych publikowanych, ze względu na swą antykomunistyczną wymowę, tylko w lokalnych i ogólnopolskich pismach podziemnych]. Jedyną niecenzuralną rzeczą na plakacie było oczywiście nazwisko projektodawcy.

9 marca 1988 r.

Ukazał się 10 nr PWA [warszawskiego podziemnego pisma „Przegląd Wiadomości Agencyjnych”] z listem do redakcji opisującym działalność TMP.

11 marca 1988 r.

Na konto TMP przekazano tylko połowę dotacji na 1988 r. – 325 tys. zł. Całej marchewki pewnie nie dostaniemy.

14 marca 1988 r.

Jest już pierwsza część tłumaczenia z języka jidysz na język polski „Księgi pamięci gminy Siedlce”. [Sprawą tłumaczenia zajmował się Edward Kopówka. O znaczeniu tego źródła historycznego dla badań nad dziejami regionu świadczą cytowane w pracach naukowych i publicystycznych fragmenty „Księgi” dotyczące na przykład sprawy tzw. pogromu Żydów w Siedlcach w 1906 r. Fragmenty te stanowią potwierdzenie źródeł polskich mówiących o tym, że tzw. pogrom był dziełem rosyjskiej żandarmerii i wojska do którego wbrew zamierzeniom zaborcy nie przyłączyła się ludność polska Siedlec].

16 marca 1988 r.

Projekcja filmu paryskiego Video Kontakt. Ze względu z zamknięty charakter nie informowano publiczności. Przyszło 20 osób.

17 marca 1988 r.

Od dzisiaj plakaty TMP wiszą za szybą cukierni naprzeciwko drzwi do Archiwum, z których prymitywy z ubecji je zrywali. Staszek [Jastrzębski] wpadł na pomysł aby rozklejanie plakatów zlecić legalnej państwowej firmie, przecież są wydrukowane legalnie. Całe miasto oplakatowane zaproszeniem na film wg. zakazanego Orwella. Działania SB jak zwykle [okazały się] przeciwnie skuteczne.

23 marca 1988 r.

Film „1984” według Georga Orwella. Pełna sala. Rzadko się chyba zdarza aby w jeden telewizor wpatrzonych było 60 par oczu.

28 marca 1988 r.

Red. Bogdan Dobosz z „Chrześcijanina i Współczesności” z Wrocławia „Wybrane koncepcje zła w filozofii”. Pełna sala, głównie młodzi ludzie, ponad 30 osób.

29 marca 1988 r.

Wizyta w Cenzurze.

- 1. Sprawa plakatu: SB przyczepiła się do Kieliszka [cenzor Elżbieta Kieliszek - Starszy Radca w Okręgowym Urzędzie Kontroli Publikacji i Widowisk w Warszawie Oddział w Siedlcach], że plakat nie ma stopki drukarskiej. Dałem jej więc plakat, na którym stopka jest – potrzebny był specjalny dodruk czyli mamy więcej plakatów niż opiewała zgoda cenzury. Ci to potrafią nas ograniczać.*
- 2. Sprawa filmów video: wypowiedź p. Kieliszek „Zadzwonili z SB, że wyświetlono filmy i z pytaniem co ja na to? Odpowiedziałam, że była to impreza wewnętrzna i to mnie nic nie obchodzi”. Istnieje paragraf w ustawie o cenzurze, który wyklucza ingerencję cenzury w imprezy o charakterze wewnętrznym. Można nam jednak wlepić kolegium po fakcie „za ugodzenie w ustrój”. (Są to pewnie takie esbeckie podszczypywania wywołane listem w PWA). „Ja nie jestem takim strasznym cenzorem” powiedziała*

Kieliszek. Straszny może i nie ale strachliwym na pewno tak - przez dwa miesiące nie można jej było zastać w biurze w godzinach urzędowania. Jakby się nas bała.

6 kwietnia 1988 r.

Był [Tadeusz] Krawczak. Ustaliliśmy plan pracy na kwiecień, maj i listopad – bez oglądania się na zarząd.

12 kwietnia 1988 r.

Film Wajdy „Pilat i inni” ok. 40 osób. Będzie kolejna projekcja.

Marek Biały [Lider podziemnej „Solidarności” w Siedlcach] wspomina o Radzie Pracowniczej Mostostalu - dadzą dotację dla Klubu TMP przy WLKS Mostostal, odbudowują kopiec J. Piłsudskiego [we wsi Majówka-Zawady].

14 kwietnia 1988 r.

Wieczór autorski Eugeniusza Kasjanowicza (Siedlce)

26 kwietnia 1988 r.

Wykład dr Tadeusza Krawczaka i dr Janusza Odziemkowskiego „Losy ludności polskiej na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej po 17 września 1939 r.” Dyrektor Muzeum [Zofia Więckowska] na kilka dni przed tym wykładem wycofała zgodę na udostępnienie sali. Nie pozostawało nic innego jak zwrócić się do Kościoła. Księża ogłosili z ambon o mającym odbyć się wykładzie... i przyszło więcej osób niż gdyby poprzestać na samych plakatach. Pełna kaplica Matki Boskiej Kodeńskiej przy kościele Św. Stanisława, a na Muzeum plakat, że z przyczyn niezależnych od TMP spotkanie przeniesione do sąsiedniego kościoła. Takie spektakularne szykany przysparzają nam tylko popularności. Widomo: zakazany owoc lepiej smakuje.

27 kwietnia 1988 r.

Film video Witolda Zadrowkiego „General Anders i jego armia”.

4 maja 1988 r.

Video film Andrzeja Domaradzkiego „Wielki bieg” i Marcelego Łozińskiego „Ćwiczenia warsztatowe”

5 maja 1988 r.

Antonina Krzysztoń i Marek Walawender – Koncert. Pełna sala. Głównie studenci. Podobno czerwoni spodziewali się, że koncert przerodzi się w strajk studencki. Boją się już nawet muzyki.

11 maja 1988 r.

Video filmy autorskie Andrzeja Titkowa.

22 maja 1988 r.

Rajd szlakiem ks. Stanisława Brzóska ostatniego dowódcy Powstania Styczniowego na Podlasiu. Prowadzi dr Tadeusz Krawczak.

25 maja 1988 r.

W Muzeum Okręgowym rehabilitacja i samokrytyka za Konwickiego, wiernopoddańczy hold wobec WUSW [Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych] czyli wystawa malarstwa

milicjantów i klawiszy. Do 31 maja podziwiać można przykłady nowatorskiego zastosowania pałki służbowej. Ot nadworni artyści władców PRL. Jacy władcy tacy artyści.

6 października 1988 r.

Wykład dr Romualda Turkowskiego „PSL na Podlasiu 1945-1948” - czyli narodziny demokracji socjalistycznej: morderstwa, pobicia, kłamstwa, aresztowania, fałszerstwa...

14 października 1988 r.

Film video „Folwark zwierzęcy” reż. Louis de Rochemond wg. powieści Georga Orwella.

21 października 1988 r.

Film video „Kobieta Samotna” Agnieszki Holland.

28 października 1988 r.

Film video „Generał Maczek i jego pancerni” Witolda Zadrowskiego.

4 listopada 1988 r.

Klub Filmowy TMP film video „Moskwa nad rzeką Hudson” Paula Mazurskyego.

10 listopada 1988 r.

- Otwarcie wystawy poświęconej 70 rocznicy odzyskania Niepodległości. Godz. 18.00 – otwarcie, 19.00 projekcja filmu Witolda Zadrowskiego „Józef Piłsudski” – nowość - świeża przesyłka od Mirka [Chojeckiego Szefa „Video Kontakt Paryż”]. Pierwsze w Siedlcach legalne obchody od pół wieku. Ekspozyty TMP i Archiwum Państwowego, sala ChSS. Po raz pierwszy imprezę opozycji „zaszczycili” zarówno tajni jak i jawni przedstawiciele władz. Zaprosił ich właściciel sali ChSS. Szanowni Towarzysze nie zawiedli Gdy zaczęła się emisja filmu W. Zadrowskiego „Piłsudski” (Video Kontakt Paryż 1988) w popłochu zbiegli do gabinetu Prezesa ChSS, aby po uroczystościach, w wielkiej konspiracji, poprosić o możliwość zobaczenia filmu „po cichu, aby ludzie nie widzieli”.

- Jest pomysł, zainspirowany prezentowanymi na wystawie przedwojennymi zdjęciami zniszczonych przez Niemców i komunistów pomników, zorganizowania jawnej akcji [ich] odbudowy. [Pomnik Józefa Piłsudskiego odbudowany został w Siedlcach na początku lat 90-tych XX w. przez Społeczny Komitet Odbudowy Pomnika Józefa Piłsudskiego w Siedlcach przy Towarzystwie Miłośników Podlasia].

17 listopada 1988 r.

Mój, Grzeška i Janusza wywiad dla radia „Polonia”. [Radio Polonia (program Polskiego Radia na zagranicę) wyemitowało audycję poświęconą społecznej akcji odbudowy kopca usypanego pod Siedlcami w 1936 r. na cześć Józefa Piłsudskiego. Pracom patronował Klub Towarzystwa Miłośników Podlasia przy Wytwórni Lekkich Konstrukcji Stalowych „Mostostal”. Audycję nagrało i nadało ponownie w swoim programie Radio Wolna Europa. Redakcja PR odpowiedziała na to zawieszeniem w czynnościach reporterki Elżbiety Goławskiej, która audycję przygotowała. Władzom najbardziej nie podobało się zdanie kierownika Koła Janusza Niedziółki, mówiące o tym, iż „kopiec uszanowali okupanci hitlerowscy, zniszczyła go zaś władza ludowa”. Program uzyskał zgodę cenzury, p. Goławską musiano więc zatrudnić ponownie. Wkrótce nagrała ona kolejną audycję o TMP. Wywiad z wiceprezesem Przemysławem Maksymiukiem i członkiem zarządu Grzegorzem Wielikiem nadano w lutym 1989 r. w II programie PR. Powiedziano w nim o niebywałych w czasach odwilży kulturalnej i politycznej szykanach z jakimi spotyka się działalność Towarzystwa. Stwierdzono m.in. , że tamowanie propagowania najnowszej historii Polski czyni z Siedlec

enklawę stalinizmu w skali całego kraju”. Audycję trafnie podsumował spiker: „Miejmy nadzieję, że jawność dotrze wkrótce i do Siedlec”].

18 listopada 1988 r.

Koncert poezji śpiewanej pp. Kobylińskich. [Siedleckiego zespołu muzycznego Iwony i Jerzego Kobylińskich].

19 listopada 1988 r.

Rajd „Szlakami Unitów Podlaskich” Część II. Prowadzi Grzegorz Welik. Unici to tak wielka biała plama w historii, że dzisiaj prawdopodobnie nawet cenzura i SB nie wiedzą o co chodzi. [Profesjonalnie przygotowywane rajdy zaowocowały wydaną przez TMP książką M. Maliszewskiego, G. Welika „Unici Podlascy. Przewodnik historyczny” Siedlce 1992”]

25 listopada 1988 r.

Film video „Emisariusze wolności” Andrzeja Wolskiego .

5 grudnia 1988 r.

Cezary Kaźmierczak „Współczesny Izrael”. Spotkanie w siedzibie Archiwum Państwowego. Tym razem nie musiał się ukrywać przed przewencyjnym aresztowaniem.

9 grudnia 1988 r.

Film „Pilate i inni” Andrzeja Wajdy. Tym razem 80 osób i 1 telewizor.

13 grudnia 1988 r.

Tamara Bóldak-Janowska. Wystawa ikony współczesnej i wieczór autorski.

15 grudnia 1988 r.

Iwona Pokora (Siedlce) wieczór autorski - ChSS - 80 osób.

16 grudnia 1988 r.

Klub Video TMP „Wzlot” w reżyserii Paul Lyncha.

19 grudnia 1988 r.

Wykład Grzegorza Welika „Życie codzienne ziemian na Podlasiu 1863-1914”.

30 grudnia 1988 r.

Z Nowym Rokiem wielkim krokiem - „w kamasze”. [Od dn. 2 stycznia 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r. autor kalendarium odbywał zasadniczą służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy w Świeciu.]

26 stycznia 1989 r.

Z litu Stanisława Jastrzębskiego do autora niniejszego kalendarium przesłanego do jednostki wojskowej w Świeciu datowanego na dn. 26 stycznia 1989 r.: „Cześć Przemysławie! Dziękuję za kartkę z widokiem miasta Twojej zsyłki.

W Towarzystwie miesiąc ten poświęcony jest na jakieś durne sprawozdania do różnej maści urzędów, a wiesz, że nikt z członków Zarządu tego nie robi, więc wszystko spada na mnie.

Na przyszły rok zaplanowaliśmy działalność na ponad 3 500 000 zł [w 1989 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 206 758 zł], przy pewnych oporach Prezesa [Witolda Oknińskiego], który uważa, że jedna impreza w miesiącu wystarczy. On jest fanem swojego

liceum im. Prusa. Wstawił do planu sumę 100 tys. zł na prace przygotowawcze do wydania monografii tejże szkoły, którymi zajął się Grzesiek Welik.

18 stycznia otworzyliśmy wystawę malarstwa, rysunku i grafiki trzech studentów WSRP [Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach]. Na otwarciu było ok. 60 osób.

7 lutego przyjeżdża prof. [Jerzy] Skowronek z tematem „Powstanie styczniowe na Podlasiu”. Nawiązaliśmy kontakt z Wiesławem Myśliwskim, który przyjedzie na spotkanie w **marcu**.

Chęć przyjazdu do Siedlec z wieczorem autorskim wyraził Tomasz Jastrun – wiadomość od Cezarego [Każmierczaka].

Wystawę rysunków [Miroslawa] Andrzejewskiego cenzura właściwie odrzuciła. Byłem z nimi nawet w Warszawie. Oni nie chcą ingerować. Chcą żebym ja sam wyrzucił rysunki, które im nie odpowiadają a wtedy oni wyrażą zgodę na całość – już „zreformowaną”, a więc bez ich ingerencji (przynajmniej tak by to wyglądało formalnie). Andrzejewski nie godzi się na takie warunki; chce mieć wystawę ale nie za taką cenę. [Wystawa w wersji zaproponowanej przez Towarzystwo została jednak zorganizowana w kilkanaście miesięcy później i uświetniła zniesienie przez Sejm cenzury w Polsce.]

Przemysławie napisz mi kilka słów co zdziałałeś w sprawie wystawy p. Słupczyńskiego. [TMP planowało zorganizować wystawę siedleckiego kolekcjonera Wiesława Słupczyńskiego „Odznaki, odznaczenia i order Legionów Polskich 1914-118”.] Nie wiem, czy ja mam się tym zająć, czy dopiero ruszy coś gdy Ty będziesz już w Siedlcach?

Artykuł w „Gryzlim” [W nr 5 wydawanego w Warszawie międzyuczelnianego podziemnego Pisma Studentów i Absolwentów „Grizzly” ukazał się obszerny artykuł dotyczący działalności TMP w Siedlcach] zrobił pewne wrażenie na władzach siedleckiej kultury. Do obrażonego Wydziału Kultury [Urzędu Wojewódzkiego], który przeprowadził nam kontrolę na początku roku kwestionując m.in. przyznane nagrody, dołączyło się Muzeum. Znam to z relacji Edwarda Kopówki, który odczuł to na własnej skórze. Mimo wszystko na 7 lutego udostępniono nam salę. (...)

Przesyłam Ci listę filmów, o którą prosileś. [Adresat listu planował zorganizować w koszarach Ludowego Wojska Polskiego w Świeciu projekcje nieocenzurowanych filmów Video Kontaktu Paryż w tym filmów Witolda Zadrowkiego „Generał Anders i jego armia”, „Józef Piłsudski” i „Generał Maczek i jego pancerni”. Ostatecznie zamiast propagandowych filmów o Armii Czerwonej i Układzie Warszawskim wyświetlony został film Tony Scotta „Top Gun” z Tomem Cruisem w roli głównej.]

9 marca 1989 r.

Z litu Cezarego Każmierczaka, lidera podziemnej „Solidarności” w Siedlcach, do autora niniejszego kalendarium przesłanego do jednostki wojskowej w Świeciu datowanego na dn. 9 marca 1989 r.: Przemku, Jeżeli chodzi o TMP to Jastruna załatwiłem ma być **5 kwietnia** (...). Z filmami OK. Namówiłem też Jadwigę aby zaczęli puszczać szlagiery (ale nie kiczowate) kina światowego. Sukces: na „Cesarzu” Bertoluciego ludzie nie mogli się pomieścić i ponoć ma być drugi seans. (...) Na WSR-P powstało jawne NZS [Niezależne Zrzeszenie Studentów powołał w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej Stanisław Jastrzębski], ujawniła się „Solidarność”. W sumie nie wiemy co będziemy robić dalej i gędzimy o tym w kółko jak przy tym Okrągłym Stole. Czy jeżeli „M” [podziemne siedleckie pismo „Metrum”] będzie jawne będziesz chciał je współredagować? Prawdopodobnie (95%) wszystkie wydawnictwa i pisma zostaną zalegalizowane „z góry”. Czekam na szybka odpowiedź. [Po upadku komunizmu „Metrum” nie przekształciło się w jawne wydawnictwo. Cezary Każmierczak wyjechał do USA i został redaktorem naczelnym nowopowstałego „Dziennika Chicagowskiego”, a autor niniejszego kalendarium po powrocie z wojska założył i redagował jawny dwutygodnik Oddziałowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” i Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Siedlcach – „Nasz Czas”].